CIVITTA

KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖ

DAILĖS PALIKIMO IŠSAUGOJIMO KLAIPĖDOS MIESTE KONCEPCIJA IR VEIKSMŲ PROGRAMA

2016 vasario 26 d.

Turinys

1	Dailės palikimo išsaugojimo koncepcijos parengimo projekto tikslai
2	Nacionalinė bei tarptautinė dailės palikimo išsaugojimo patirtis
3	Dailės palikimo išsaugojimo analizė Klaipėdos mieste
4	Dailės palikimo išsaugojimo koncepcija ir ekonominis vertinimas
5	Rekomenduojama veiksmų programa
6	Išvados

1. DAILĖS PALIKIMO IŠSAUGOJIMO PROBLEMATIKA

Problematika, tikslai ir įgyvendinimo planas

Dailės palikimo išsaugojimo problemos
1. Kokia turėtų būti „Klaipėdos kolekcijos“ koncepcija ir sudėtis?
2. Kaip turėtų būti atrenkami dailės kūriniai?
3. Kur turėtų būti saugomi dailės kūriniai?
4. Kur ir kada eksponuoti atrinktus dailės kūrinius?

Tikslas
Atsižvelgiant į problematiką ir pateiktas rekomendacijas, parengti Klaipėdos miesto Dailės palikimo išsaugojimo koncepciją ir veiksmų programą.

Įgyvendinimo planas

Sprendžiama problematika, geroji kitų miestų patirtis → **Ekonominis vertinimas** → **Parengtos alternatyvos ir veiksmų planas**

2. NACIONALINĖ BEI TARPTAUTINĖ DAILĖS PALIKIMO IŠSAUGOJIMO PATIRTIS

Panevėžio miesto savivaldybės investicijos į dailės galerijos priestatą atvėrė naujas galimybes

2010–2015 metais Panevėžio miesto savivaldybė, norėdama populiarinti dailės kūrybą ir jos prieinamumą, įgyvendino šiuos reikšmingus pokyčius:

Susistemino miesto dailininkų sąrašą, kuris yra viešai prieinamas internetu

Skyrė papildomą finansavimą meno kūrinių skaitmenizavimui

Kartu su ES finansavo Panevėžio dailės galerijos rekonstrukciją ir priestato statybą

Panevėžio dailės galerija buvo ankšta ir nepritaikyta didelės kolekcijos eksponavimui. Po rekonstrukcijos darbų, **2015 metais, lankytojams duris atvėrė Dailės galerijos priestatas**. **Tai suteikė galimybes:**

- **Nuolat eksponuoti ir saugoti Panevėžyje kūrusių ar dabar kuriančių dailininkų meno kūrinius** (išskirtinis miesto bruožas – keramikos dirbinių kolekcija, kuri ir yra saugoma galerijos saugykloje);
- **Padidinti eksponatų kiekį galerijoje**;
- Pritraukti didesnį nacionalinį ir tarptautinį dėmesį;
- Organizuoti konferencijas, paskaitas, seminarus ir pan.

- *www.panevezys.lt/lt/veikla/veiklos-sritys/kultura-244/menininkai.html*
- *www.arspanevezys.lt*

Savivaldybės investicijos padidino Šiaulių dailės galerijos patrauklumą ir miesto menininkų žinomumą

2008–2015 metais Šiaulių miesto savivaldybė, norėdama populiarinti dailės kūrybą ir jos prieinamumą, įgyvendino šiuos reikšmingus pokyčius:

Kasmet Dailės galerijoje eksponuojami miesto menininkų, ypač jaunosios kartos, dailės kūriniai

Skirtas papildomas finansavimas šiauliečių, gyvenančių ir kuriančių kituose Lietuvos miestuose ir užsienyje, meno kūrinių populiarinimui

Atnaujinta infrastruktūra visose savivaldybės kultūros įstaigose

Šiaulių dailės galerijos **infrastruktūra nebuvo tinkama kūrinių eksponavimui ir saugojimui**. **Po 2009–2014 metų renovacijos darbų**:

- **Atsinaujinusi galerija sulaukia didesnio miestiečių ir svečių dėmesio**;
- **Sutvarkius ventiliaciją ir šildymo sistemą, pagerėjo dailės kūrinių saugojimas ir eksponavimas;**
- Galerijoje organizuojamos parodos, edukacinės programos vaikams ir jaunimui, skaitomi paskaitų ciklai Šiaulių miesto visuomenei (MENO ETERIS), vyksta konferencijos, seminarai ir pan.

- *www.siauliugalerija.lt*
- *edem.siauliai.lt/Kult%C5%ABros%20%C4%AFstaigos369*

Baltijos jūros regione nustatyti tik du muziejai, atitinkantys miesto ar regiono kolekcijos koncepciją

Kultūriškai, demografiškai ar geografiškai panašūs į Klaipėdą miestai, kurie buvo analizuoti:

- Ryga;
- Talinas;
- Turku;
- Stokholmas;
- Gotlandas;
- Malmė;
- Kylis;
- Rostokas;
- Berlynas;
- Sopotas;
- Gdanskas;
- Kopenhaga.

Išanalizavus 60 muziejų Baltijos jūros regione, buvo **nustatyti tik du muziejai atitinkantys miesto ar regiono galerijos koncepciją.** Tai yra:

- **Berlyno galerija;**
- **Kylio galerija.**

Kylio ir Berlyno galerijose nuolat eksponuojami miesto dalininkų kūriniai

Pavadinimas	Faktai
Landes-hauptstadt Kiel Vokietija, Kylis	• 1200 m² šiuolaikinio meno galerija su dailės kūrinių saugyklomis; • Nuolatinė Heinrich Ehmsen, žymiausio Kylio dalininko, meno kūrinių paroda; • Įvairios laikinos parodos, kuriose eksponuojami Kylio ar Šlėzvigo-Holšteino regiono menininkų kūriniai; • Įėjimas į galeriją yra nemokamas, tačiau į temines parodas įėjimas kainuoja nuo 2 iki 20 eurų.
BG BERLINISCHE GALERIE MUSEUM OF MODERN ART Vokietija, Berlynas	• 4100 m² vaizduojamojo meno galerija su dailės kūrinių saugyklomis; • Nuolat eksponuojami meno kūriniai, sukurti tik Berlyno mieste nuo 1870 metų; • Įvairios laikinosios parodos, kurios taip pat susijusios tik su Berlyno miestu; • Įėjimas į muziejų lankytojams iki 18 metų yra nemokamas, įprasta bilieto kaina – 10 eurų, su nuolaida – 7 eurai.

Išanalizavus 60 įvairių galerijų, esančių Baltijos jūros regione pastebėta, kad tik dvi galerijos atitiko „miesto“ ar „regiono“ galerijos koncepciją. Kitose galerijose esančios ekspozicijos yra pristatomos pagal jų dailės rūšį, laikotarpį, autorių ar tapybos techniką.

- *www.kunsthallerostock.de*
- *www.berlinischegalerie.de*

3. DAILĖS PALIKIMO IŠSAUGOJIMO ANALIZĖ KLAIPĖDOS MIESTE

Vertinga Klaipėdos miesto dailės kolekcija suteiktų naujas galimybes visoms dailės palikimo išsaugojimu suinteresuotoms šalims Klaipėdos mieste

Miestiečiai ir svečiai	Miesto gyventojai turėtų galimybę susipažinti su miesto dailės kolekcija. Tai tikėtina taptų papildomu turistų traukos objektu, kuris reprezentuotų miestą. Sustiprėtų Klaipėdos miesto naratyvas ir reprezentatyvumas.
Menininkai	Miesto menininkams atsirastų puiki galimybė pristatyti savo kūrinius visuomenei. Dailės kūriniai, kurie vaizduotų Klaipėdą ar Klaipėdos regioną, taptų prieinami ir žinomi. Kolekcija būtų pildoma šiuolaikiniu Klaipėdos menininkų menu, todėl ir šiandieniniams menininkams tai būtų paskata akcentuoti Klaipėdą savo kūryboje.
Galerijos, muziejai ir kiti patalpų valdytojai	Galerijoms ar muziejams atsirastų galimybė eksponuoti išskirtinę Klaipėdos kolekciją. Potencialiai didėtų ne tik jų žinomumas, bet ir lankytojų skaičius.
Klaipėdos miesto savivaldybė	Savivaldybė turėtų didesnes galimybes plėtoti kultūrinį miesto gyvenimą, pabrėžti ir stiprinti miesto identitetą ir unikalumą.
Kolekcijų savininkai	Dailės kūrinių kolekcininkams, priklausomai nuo jų interesų, atsirastų galimybė prisidėti prie kolekcijos pildymo perduodant/skolinant/parduodant savo surinktus kūrinius.

Menotyrininkai Klaipėdoje išskiria dviejų laikotarpių dailės kolekcijas: ikikarinę ir pokarinio laikotarpio kolekcijas

XIX a. – XX a. I pusės dailės darbų kolekcija.

- Dailės kūriniai vaizduojantys Rytų Prūsijos, Sembos pusiasalio, Kuršių nerijos, Nemuno deltos gamtą ir žmones XIX a. – XX a.
- Kūriniai kurti tarptautiniu mastu pripažintų menininkų.
- Dailės kūriniai yra didelės vertės.
- **Didelė ir vertinga šio laikotarpio darbų kolekcija sukaupta Aleksandro Popovo kolekcijoje.**

XX a. II pusės – šių dienų dailės darbų kolekcija.

- Vaizduojamosios dailės kūriniai pradėti kurti nuo 1970 metų.
- Šiuo metu kolekcijos eksponatai yra išsibarstę po įvairių menininkų dirbtuves ir asmenines kolekcijas.
- Šiuo laikotarpiu kūrę ar kuriantys menininkai nėra plačiai žinomi ir pripažinti.
- Dabar dailės kūriniai neturi didelės vertės.

XIX a. – XX a. I pusės dailės darbų kolekcija susilauktų didesnio dėmesio ne tik dėl savo ilgaamžiškos vertės, bet ir dėl Prūsiškų motyvų, kurie yra labai artimi vokiečių kultūrai ir vokiečių turistams, kurie sudaro nemažą dalį visų Klaipėdos miesto turistų. Dailės kūriniai kurti nuo 1970 metų sunkiai susilauktų pripažinimo, kadangi šio laikmečio dailės atstovų yra mažai, jie nėra sulaukę platesnio pripažinimo ir yra vis dar kuriantys.

Iš privačių Klaipėdoje sukauptų meno kolekcijų, Klaipėdos miesto dailės palikimo išsaugojimui aktuali A. Popovo kolekcija

	Aleksandro Popovo kolekcija	Benedikto Jurčio kolekcija
Kolekcija	Vaizduojamosios dailės kūriniai.	Vaizduojamosios ir taikomosios dailės kūriniai.
Laikotarpis	Kolekciją sudaro unikalūs dailės kūriniai vaizduojantys Rytų Prūsijos, Sembos pusiasalio, Kuršių nerijos, Nemuno deltos gamtą ir žmones XIX a. – XX a.	Multikultūrinę kolekciją sudaro: Adomo Galdiko (eskizai ir paveikslai), islamo maldos kilimėliai, XVIII a. japonų medžio raižiniai ir keramika, Afrikos apeiginės kaukės ir pan. **Kolekcija nėra susijusi su klaipėdiečių kūryba ar Klaipėdos regionu. Jos eksponavimas keltų riziką, kad ir kiti miesto kolekcininkai norėtų būti įtraukti į bendrą Klaipėdos kolekciją.**
Prieinamumas	Šiuo metu 1500 kolekcijos kūrinių priklauso privačiam kolekcininkui Aleksandrui Popovui.	Kolekcija priklauso vienuoliui Benediktui Jurčiui ir šiuo metu saugoma Pranciškonų vienuolyne Klaipėdoje.
Planai	2014 – 2017 metais dalis Aleksandro Popovo kolekcijos yra eksponuojama Prano Domšaičio galerijoje, Klaipėdoje. Po 2017 metų Neringos savivaldybė sieks eksponuoti šią kolekciją.	Lietuvos kultūros ministerija skyrė finansavimą muziejaus atidarymui ir eksponatų išsaugojimui. 2016 metų vasarą Benediktas Jurčys vienuolyne planuoja atidaryti muziejų.

CIVITTA

Visų suinteresuotų šalių pozicijos esminiais Klaipėdos dailės kolekcijos klausimais yra panašios

	Menininkai	Menotyrininkai	Muziejų/patalpų savininkai
Autoriai	Sovietmečiu ir po 1990 metų Klaipėdoje kūrę menininkai.	Ne tik Sovietmečiu ir po 1990 metų kūrę menininkai, tačiau ir iki 1945 metų sukurti dailės kūriniai, kurie yra susiję su Klaipėdos kraštu.	Sovietmečiu ir po 1990 metų Klaipėdoje ar apie Klaipėdą kūrę menininkai.
Atrinkimas	Kūrinius turi atrinkti nepriklausoma komisija.	Nepriklausoma komisija ir miesto atstovai.	Atrinkimo būdų nepateikė.
Skaitmenizavimas	Dailės kūrinius būtina skaitmenizuoti.	Dailės kūrinius būtina skaitmenizuoti.	Nėra didelio poreikio kūrinius skaitmenizuoti.
Eksponavimas	Klaipėdos kolekciją galima eksponuoti Domšaičio galerijoje, Parodų rūmuose (KKKC) ar kitose savivaldybei priklausančiose patalpose.	Galima išnaudoti MLIM ar KKKC esamą infrastruktūrą; Kolekciją galima laikinai rodyti skirtingose galerijose.	Klaipėdos kolekciją galima rodyti kaip pastovią ekspoziciją ir kaip laikiną įvairiose galerijose.

Pagal galimybes eksponuoti dabar Klaipėdoje yra trijų tipų infrastruktūra

Esama infrastruktūra	Prano Domšaičio galerija	Mažosios Lietuvos istorijos muziejus	Klaipėdos Pilies muziejus	Klaipėdos kultūrų komunikacijų centras
Renovuotina, atnaujinama infrastruktūra	Kultūros centras „Žvejų rūmai“		Buvęs Irklavimo bazės pastatas piliavietėje	
Nauja infrastruktūra	Nauja galerija galėtų būti įrengta Šv. Jono bažnyčioje, kuri dar nėra pastatyta.			

Klaipėdos mieste yra nemažai erdvių, kur be papildomų investicijų būdų galima eksponuoti „Klaipėdos kolekciją“. Tai būtų P. Domšaičio galerija, Mažosios Lietuvos istorijos muziejus, Klaipėdos kultūrų komunikacijų centras ir Klaipėdos Pilies muziejus. Atkreiptinas dėmesys, kad norint saugoti dailės kūrinius, būtina pritaikyti esamą infrastruktūrą prie keliamų saugojimo reikalavimų. Norint išsaugoti XX a. II pusės – šių dienų dailės kūrinius tam labiausiai tiktų Mažosios Lietuvos istorijos muziejus arba Klaipėdos kultūrų komunikacijų centras. Pastebėtina, kad esant didesnei dailės kūrinių apimčiai (įskaitant ir XIX a. – XX a. I pusės dailės kūriniams) būtina išnaudoti potencialiai didesnes erdves renovuotinoje ar naujoje infrastruktūroje.

Esama eksponavimo infrastruktūra

Mažosios Lietuvos istorijos muziejus

- **Dydis** – 780 m^2 ekspozicijų ploto;
- **Pavaldumas**: savivaldybės biudžetinė įstaiga, kurioje eksponuojami įvairūs istoriniai kūriniai;
- **Saugykla**: pastatytoje naujoje MLIM saugykloje daugiausia saugomi istoriniai kūriniai, kurie jau yra užpildę didžiulę dalį turimos vietos;
- Muziejuje yra galimybė eksponuoti laikinas parodas.

Prano Domšaičio galerija

- **Dydis** – 1800 m^2 ekspozicijų ploto;
- **Pavaldumas**: Prano Domšaičio galerija priklauso Lietuvos dailės muziejui;
- **Saugykla**: Prano Domšaičio galerija dailės kūrinių saugyklos neturi;
- Galerijoje yra galimybė eksponuoti laikinas parodas.

Esama eksponavimo infrastruktūra II

Klaipėdos kultūros komunikacijų centras

- **Dydis** – 800 m^2 ekspozicijų ploto;
- **Pavaldumas**: savivaldybės biudžetinė įstaiga;
- **Saugykla**: 25 m^2 dydžio meno kūrinių saugykla, kuri nėra įrengta pagal meno kūrinių saugojimo standartus;
- Galerijoje yra galimybė eksponuoti laikinas parodas.

Klaipėdos Pilies muziejus

- **Dydis** – 500 m^2 esamo ekspozicijų ploto;
- **Pavaldumas**: savivaldybės biudžetinė įstaiga, Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus padalinys;
- **Saugykla**: neturi, naudoja Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus saugyką;
- Muziejuje šiuo metu nėra galimybės eksponuoti dailės kūrinių.

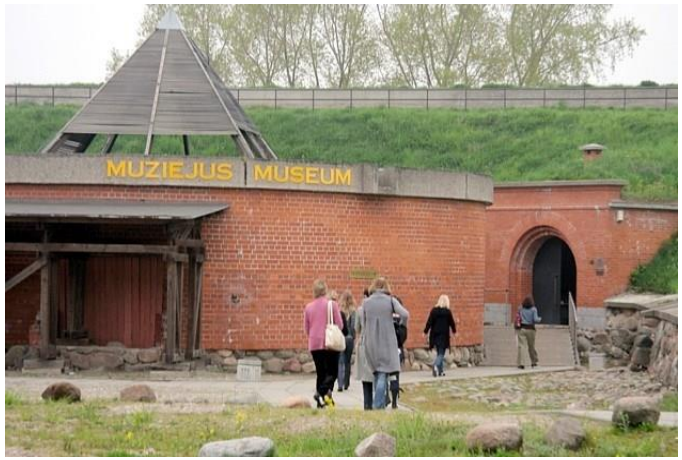

Renovacijos reikalaujant infrastruktūra

Kultūros centras Žvejų rūmai

- **Dydis** – 8000 m^2 ploto;
- **Pavaldumas**: savivaldybės biudžetinė įstaiga;
- **Saugykla**: Patalpos nėra pritaikytos dailės kūrinių eksponavimui ar saugojimui, reikėtų atlikti renovacijos darbus;
- Atnaujinus infrastruktūra, atsirastų galimybė saugoti ir eksponuoti dailės kūrinius;
- Patalpos 2017-2022 m. bus naudojamos Muzikinio teatro veiklai.

Pilies muziejaus teritorijoje esantis pastatas

- **Dydis** – 950 m^2 ploto;
- **Pavaldumas**: Savivaldybės nuosavybė, patikėjimo teise perduota MLIM;
- **Saugykla**: Patalpos nėra pritaikytos dailės kūrinių eksponavimui ar saugojimui, reikėtų atlikti renovacijos darbus;
- Atnaujinus infrastruktūrą, atsirastų galimybė saugoti ir eksponuoti dailės kūrinius.

Dailės palikimo išsaugojimas naujoje infrastruktūroje

Šv. Jono Bažnyčia

- **Dydis** – iki 2300 m^2 eksponavimo ploto, priklausomai nuo bažnyčios vidaus išplanavimo ir kitų planuojamų funkcijų vykdymo;
- **Pavaldumas**: Liuteronų evangelikų parapijos nuosavybė;
- **Saugykla**: nusprendus bažnyčioje eksponuoti parodas, gali būti numatoma įrengti saugyklą;
- **Investicijos į bažnyčios statybą yra sudėtingos, savivaldybės indėlis nėra apspręstas, todėl investicijų apimtis gali smarkiai svyruoti.**

Esamos situacijos išvados

„Klaipėdos kolekcija“	Atsižvelgiant į menotyrininkų, dailininkų sąjungų, muziejų ir galerijų atstovų interviu metu suteiktą informaciją, „Klaipėdos kolekcija“ turėtų būti įvairi, bet prioritetas skiriamas: • Klaipėdiečių kūriniams; • Apie Klaipėdą ar Klaipėdos kraštą kūrusiems menininkams; • Skirtingų laikotarpių meno kūriniams.
Kolekcijos sėkmė	XX a. II pusės – šių dienų laikotarpio Klaipėdos kolekcija bus tik Lietuvos regiono lygio kolekcija. Sėkminga kolekcija galėtų būti surinkta tik per ilgą laiką, arba renkant kolekciją apimantį laikotarpį nuo XIX a. iki šių dienų laikotarpio.
Komisija	Į Klaipėdos kolekciją atrenkami meno kūriniai ir autoriai privalo būti įvertinti kompetentingos komisijos, kurią sudarytų nepriklausomi menotyrininkai iš Klaipėdos ir kitų Lietuvos miestų.
Skaitmeninimas	Skaitmenizuoti dailės kūrinius yra būtina. Skaitmenizavimo paslaugas galėtų teikti Klaipėdos miesto savivaldybės viešosios bibliotekos meno skyrius, kuris jau turi patirties šioje srityje. Skaitmenizuota informacija galėtų būti talpinama jau esamoje Virtualioje Klaipėdos Krašto Dailės Galerijoje. Prie iniciatyvos prisidedant Mažosios Lietuvos muziejui, įmanoma naudojant pažangesnes technologines priemones pasiekti dar geresnių skaitmeninimo rezultatų.
Dailininkų sąrašas	Šiuo metu jau yra sukurtas Klaipėdos krašto dailininkų sąrašas, kuris yra publikuojamas Virtualioje Klaipėdos Krašto Dailės Galerijoje (priklauso Klaipėdos miesto savivaldybės viešajai bibliotekai). Sąrašas nėra baigtinis, todėl būtina jį suderinti su menotyrininkais ir kitais dailės specialistais.

4. DAILĖS PALIKIMO IŠSAUGOJIMO KONCEPCIJA IR EKONOMINIS VERTINIMAS

Ar reikia Klaipėdai dailės kolekcijos?

TAIP

Miestui reikalinga Klaipėdos kolekcija, kadangi:

1. Tai taps svarbia edukacine priemone moksleiviams ir studentams;
2. Dailės kūriniai susiję su Klaipėdos miestu ir kraštu bus išsaugoti ateities kartoms;
3. Augant turistų skaičiui Klaipėdos mieste (2013 metais – 455 tūkst., 2014 metais 503,7 tūkst.), kolekcija gali būti išnaudojama kaip turistų traukos objektas ir supažindinti juos su Klaipėdos krašto istorija bei kultūra.

Svarbu pastebėti, kad Klaipėdos kolekcija gali būt sudaryta iš:

1. Klaipėdos krašto dailės kūrinių kurtų XX a. II pusėje – šių dienų.

2. Klaipėdos krašto dailės kūrinių kurtų XIX a. – šių dienų.

Būtina plėtoti virtualios dailės kolekcijos projektą

Klaipėdai svarbu turėti savo miesto dailės kūrinių kolekciją

VIRTUALI DAILĖS KOLEKCIJA

- Trumpuoju laikotarpiu galima surinkti didelę virtualią ekspoziciją;
- Šiuo metu jau yra sukurta Virtuali Klaipėdos Krašto Dailės galerija, kurioje skelbiami dailininkų kūriniai ir parodos;
- Virtualiai dailės galerijai reikalingi maži išlaikymo kaštai.

DAILĖS KOLEKCIJA

- Eksponatai yra realiai kaupiami ir eksponuojami;
- Trumpuoju laikotarpiu sunku surinki sėkmingą kolekciją;
- Renkant kolekciją remiami miesto menininkai ir stiprinama jų bendruomenė;
- Dailės galerijai reikalingi dideli išlaikymo kaštai.

Dėl esamo „Klaipėdos kolekcijos“ poreikio iš suinteresuotų šalių ir nedidelių jos išlaikymo kaštų, rekomenduojama plėtoti Virtualios Dailės Kolekcijos projektą, kuris jau yra pradėtas Klaipėdos miesto viešosios bibliotekos specialistų. Esant galimybėms, rekomenduojama skaitmenizuoti visų laikotarpių dailės kūrinius, susijusius su Klaipėda, taip pat ir A. Popovo kolekcijos dailės kūrinius. Svarbu atkreipti dėmesį, kad dailės kolekcijos eksponavimas, o ypač jos saugojimas, miesto savivaldybės biudžetui gali būti brangus, todėl prieš priimant sprendimą, svarbu įvertinti ar Klaipėdos miesto savivaldybė yra pasirengusi prisiimti ilgalaikius finansinius įsipareigojimus siekiant išlaikyti dailės kūrinius.

Sėkmingam „Klaipėdos kolekcijos“ atrinkimui reikalinga nepriklausoma komisija

	Perkami dailės kūriniai	Dovanojami dailės kūriniai
Nepriklausoma komisija	• Kruopštus dailės kūrinių atrinkimas; • Platus dailės kūrinių pasirinkimo spektras.	• Sukuriami atrankos kriterijai įvairiems dovanojamiems kūriniams; • Neatrinktų dailės kūrinių grąžinimo problema.
Be komisijos	• Sunkiai prognozuojamas procesas; • Tikimybė nusipirkti nevertingus dailės kūrinius.	• Per didelis dovanojamų įvairių dailės kūrinių kiekis; • Sudėtinga atrinkti tinkamiausius.

Prieš organizuojant XX a. II pusės – šių laikų dailės kūrinių atrinkimą, būtina atlikti tyrimą ir įvertinti, ar yra vertingų šio laikotarpio dailės kūrinių, kurie galėtų būti saugomi bei eksponuojami. Tyrimą gali atlikti savivaldybė savo vidiniais arba išorės resursais.
Norint užtikrinti, kad „Klaipėdos kolekcija“ būtų sėkminga, reikia ne tik nepriklausomos komisijos, kuri atrinktų vertingus dailės kūrinius, bet svarbu užtikrinti ir nuolatinį finansavimą, kuris būtų panaudotas dailės kūrinių įsigijimui ir saugojimui.

1 alternatyva: XIX a. – šių dienų laikotarpio Klaipėdos dailės kūrinių saugojimo ir eksponavimo buvusioje irklavimo bazėje ekonominis vertinimas

Investicija	Metinės sąnaudos	Metinės pajamos	Metinis nuostolis nuo investicijos	Viso išlaidos per 15 metų
-460 tūkst. EUR	-44 tūkst. EUR + 2% kasmetinis didėjimas	19,5tūkst. EUR + 2% kasmetinis didėjimas	-15%	-991 tūkst. EUR

Įgyvendinus šią alternatyvą, atsirastų galimybės:

- Saugoti vertingus XIX a. – šių dienų Klaipėdos krašto dailės kūrinius;
- Atidaryti naują galeriją 2020 metais;
- Nuolatos eksponuoti apie 200 dailės kūrinių;

Prielaidos: investicija – 460 tūkst. EUR
* **30 tūkst. EUR** - dailės kūrinių skaitmenizavimas (vidutinė dailės kūrinio fotografavimo fotosesijos kaina 30 EUR. Vykdoma 1 000 fotosesijų. Skaitmenizavimo paslaugas nemokamai teikia Klaipėdos miesto viešoji biblioteka)
10 tūkst. EUR - Dailės kūrinių maketavimas ir 500 vnt. albumų spausdinimas (Darant prielaidą, kad vieno spalvoto albumo spausdinimo ir maketavimo kaina yra 20 EUR)
430 tūkst. EUR - Prielaida daryta atsižvelgiant į kitų galerijų rekonstrukcijų kainas ir metinę infliaciją. Interjero, saugojimo ir eksponavimo erdvių pritaikymas 950 m^2 yra 260 tūkst. EUR. Pastato renovacija 170 tūkst. EUR.
Metinės išlaidos – 44 tūkst. EUR + 2% kasmetinis didėjimas:
** Dviejų etatų metinis išlaikymas yra **32 tūkst. EUR** (įskaitant mokesčius).
Metinis eksponavimas esamoje infrastruktūroje: komunaliniai mokesčiai ir kitos išlaikymo išlaidos **12 tūkst. EUR**.

CIVITTA

Papildomus skaičiavimus žiūrėkite: Priedas Nr. 1

2 alternatyva: XIX a. – šių dienų laikotarpio Klaipėdos dailės kūrinių saugojimo ir eksponavimo atnaujintuose „Žvejų rūmuose“ ekonominis vertinimas

Investicija	Metinės sąnaudos	Metinės pajamos	Metinis nuostolis nuo investicijos	Viso išlaidos per 15 metų
-2,23 mln. EUR	**-118 tūkst. EUR + 2% kasmetinis didėjimas**	**19,5tūkst. EUR + 2% kasmetinis didėjimas**	**-12%**	**-3,11 mln. EUR**

Įgyvendinus šią alternatyvą, atsirastų naujos galimybės:

- Saugoti vertingus XIX a. – šių dienų Klaipėdos krašto dailės kūrinius;
- Atidaryti naują galeriją 2024 metais;
- Nuolatos eksponuoti apie 800 dailės kūrinių;

Prielaidos: investicija – 2 400 tūkst. EUR
* **30 tūkst. EUR** - dailės kūrinių skaitmenizavimas (vidutinė dailės kūrinio fotografavimo fotosesijos kaina 30 EUR. Vykdoma 1 000 fotosesijų. Skaitmenizavimo paslaugas nemokamai teikia Klaipėdos miesto viešoji biblioteka)
10 tūkst. EUR - Dailės kūrinių maketavimas ir 500 vnt. albumų spausdinimas (Darant prielaidą, kad vieno spalvoto albumo spausdinimo ir maketavimo kaina yra 20 EUR)
2 200 tūkst. EUR - Prielaida daryta atsižvelgiant į kitų galerijų rekonstrukcijų kainas ir infliaciją. Meno centro erdvės plotas 8 000 m^2 .
Metinės išlaidos – 108 tūkst. EUR + 2% kasmetinis didėjimas:
** Šešių etatų metinis išlaikymas yra **96 tūkst. EUR** (įskaitant mokesčius).
Metinis eksponavimas esamoje infrastruktūroje: komunaliniai mokesčiai ir kitos išlaikymo išlaidos **12 tūkst. EUR**.

Papildomus skaičiavimus žiūrėkite: Priedas Nr. 2

3 alternatyva: XIX a. – šių dienų laikotarpio Klaipėdos dailės kūrinių saugojimo ir eksponavimo Šv. Jono bažnyčioje ekonominis vertinimas

Investicija	Metinės sąnaudos	Metinės pajamos	Metinis nuostolis nuo investicijos	Viso išlaidos per 15 metų
-3,01 mln. EUR	-86 tūkst. EUR + 2% kasmetinis didėjimas	37,5tūkst. EUR + 2% kasmetinis didėjimas	-9%	-3,44 mln. EUR

Įgyvendinus šią alternatyvą, atsirastų naujos galimybės:

- Saugoti vertingus XIX a. – šių dienų Klaipėdos dailės kūrinius;
- Atidaryti naują galeriją 2022 metais;
- Nuolatos eksponuoti apie 400 dailės kūrinių;

Prielaidos: investicija – 3 011 tūkst. EUR
* **30 tūkst. EUR** - dailės kūrinių skaitmenizavimas (vidutinė dailės kūrinio fotografavimo fotosesijos kaina 30 EUR. Vykdoma 1 000 fotosesijų. Skaitmenizavimo paslaugas nemokamai teikia Klaipėdos miesto viešoji biblioteka)
10 tūkst. EUR - Dailės kūrinių maketavimas ir 500 vnt. albumų spausdinimas (Darant prielaidą, kad vieno spalvoto albumo spausdinimo ir maketavimo kaina yra 20 EUR)
2 981 tūkst. EUR - Pagal 2015 metų darytus tyrimus, 6 180 m^2 visos bažnyčios statybų darbai kainuotų 6,4 mln. EUR. Arba 1 m^2 /1 035,6 EUR. Tada 2 300 m^2 kaina būtų 2 381 tūkst. EUR, o saugojimo ir eksponavimo erdvių pritaikymas 2300 m^2 plotui būtų papildomi 600 tūkst. EUR.
Metinės išlaidos – 76 tūkst. EUR + 2% kasmetinis didėjimas:
** Keturių etatų metinis išlaikymas yra **64 tūkst. EUR** (įskaitant mokesčius).
Metinis eksponavimas esamoje infrastruktūroje: komunaliniai mokesčiai ir kitos išlaikymo išlaidos **12 tūkst. EUR.**

CIVITTA

Papildomus skaičiavimus žiūrėkite: Priedas Nr. 3

Klaipėdos dailės kūrinių eksponavimas Šv. Jono bažnyčioje pritrauktų daugiausiai pajamų

Infrastruktūra	Pajamos per metus (tūkst. EUR)	
XIX a. – šių dienų laikotarpio Klaipėdos dailės kūrinių saugojimas ir eksponavimas atnaujintuose „Žvejų rūmuose“ arba buvusiame irklavimo bazės pastate	Panaši kolekcija Domšaičio galerijoje 2014 metais pritraukė 13 tūkst. lankytojų. Vidutinė bilieto kaina 1,5 EUR.	**19,5 tūkst. EUR**
XIX a. – šių dienų laikotarpio Klaipėdos dailės kūrinių saugojimas ir eksponavimas Šv. Jono Bažnyčioje	Pastatyta Šv. Jono bažnyčia taptų pagrindiniu turistų traukos centru, kuris per metus pritrauktų iki 100 tūkst. lankytojų. **Daroma prielaida, kad nuo 2020 metų, kai bus pastatyta bažnyčia, bent 25% visų lankytojų pamatys „Klaipėdos kolekciją“**. Vidutinė bilieto kaina 1,5 EUR. Iki 2021 metų eksponuojama vienus metus.	**37,5 tūkst. EUR**

CIVITTA

5. REKOMENDUOJAMA VEIKSMŲ PROGRAMA

XIX a. – šių dienų laikotarpio Klaipėdos dailės kūrinių saugojimas ir eksponavimas

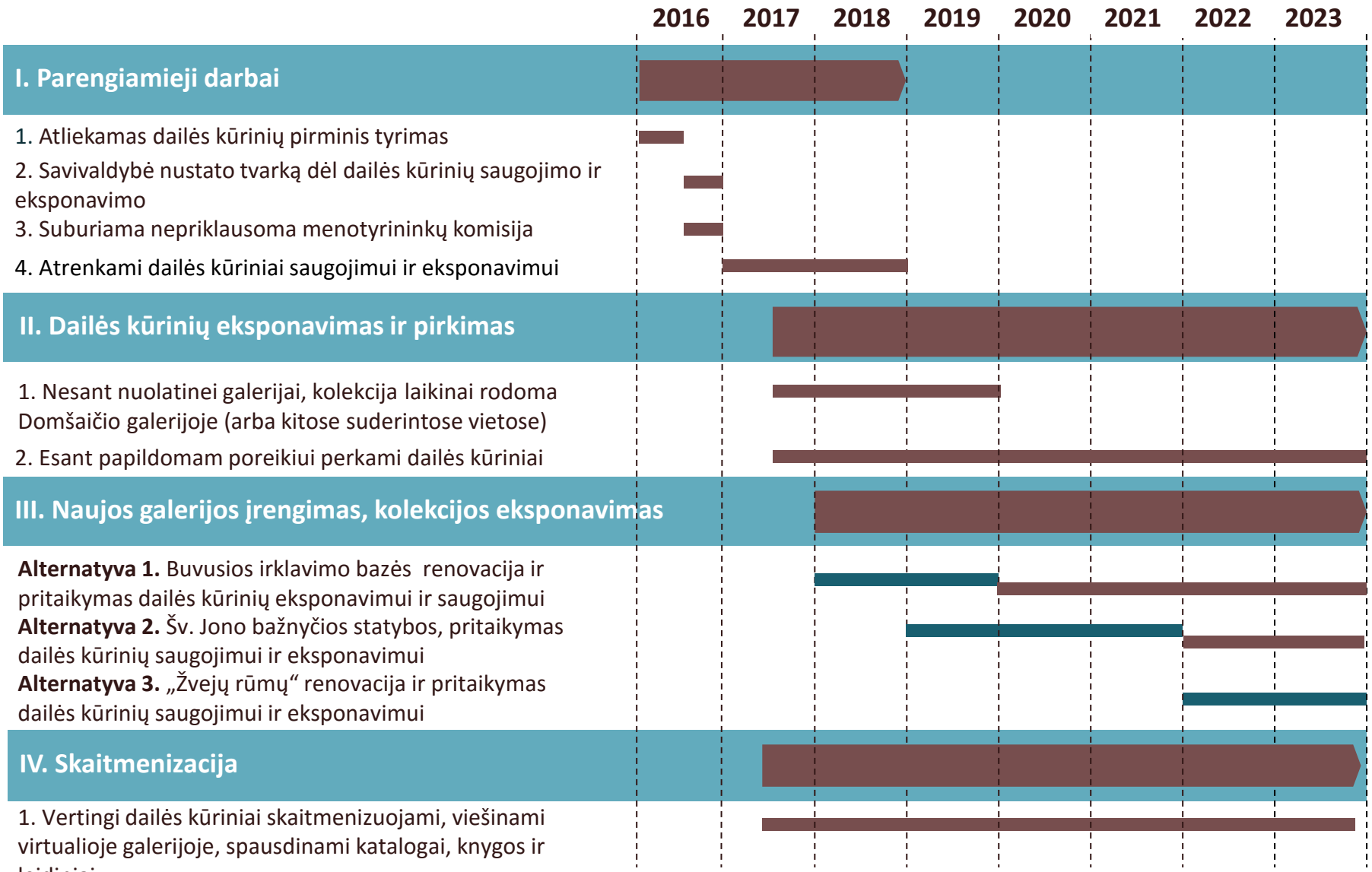

CIVITTA

Būtini Klaipėdos dailės palikimo išsaugojimo įgyvendinimo kriterijai

Neįgyvendinus vieno iš šių faktorių, yra rizika, kad dailės palikimo išsaugojimas nebus sėkmingas, jeigu:

1. Nebus užtikrintas kasmetinis finansavimas
2. Infrastruktūra nebus tinkamai pritaikyta
3. Nebus pakankamos dailės kūrinių pasiūlos
4. Nebus visuomenės susidomėjimo Klaipėdos krašto dailės kūriniais

7. IŠVADOS

Dailės palikimo išsaugojimo Klaipėdos mieste išvados I

„Klaipėdos kolekcija“	**Kokia turėtų būti „Klaipėdos kolekcijos“ koncepcija ir sudėtis?** **„Klaipėdos kolekcija“ gali būti įvairi, bet prioritetas turi būti skiriamas:** • Klaipėdiečių kūriniams; • Apie Klaipėdą ar Klaipėdos kraštą kūrusiems menininkams; • Skirtingų laikotarpių meno kūriniams: XIX a. - šių dienų laikotarpio. „Klaipėdos kolekcija“, kurią sudarytų tik XX a. II pusės – šių dienų laikotarpio dailės kūriniai, būtų tik Lietuvos regiono lygio kolekcija. **Sėkminga „Klaipėdos kolekcija“ turėtų būti sudaryta iš įvairiausių XIX a. – šių dienų laikotarpio dailės kūrinių**, kurie yra susiję su Klaipėdos kraštu, miestu ar gyventojais. Šią kolekciją turėtų sudaryti ir A. Popovo surinkti dailės kūriniai.
Atrinkimas	**Kaip turėtų būti atrenkami dailės kūriniai?** • Atlikti tyrimą ir nustatyti, ar yra vertingų dailės kūrinių. • Kompetentinga komisija atrenka svarbiausius kūrinius į „Klaipėdos kolekciją“. • Vertingi dailės kūriniai yra dovanojami ir perkami.

Dailės palikimo išsaugojimo Klaipėdos mieste išvados II

	Kur turėtų būti saugomi ir eksponuojami dailės kūriniai?		
Išsaugojimas ir infrastruktūra	**I alternatyva (optimali):** • XIX a. – šių dienų dailės kūriniai skaitmenizuojami. • Kolekcija laikinai rodoma Domšaičio galerijoje (arba kitose suderintose vietose). • Nuo 2020 metų ekspozicija nuolatos eksponuojama buvusiame irklavimo bazės pastate. • XIX a. – šių dienų laikotarpio dailės kūriniai būtų saugomi atnaujintoje Irklavimo bazėje įrengtoje saugykloje.	**II alternatyva (ambicinga):** • XIX a. – šių dienų dailės kūriniai skaitmenizuojami. • Kolekcija laikinai rodoma Domšaičio galerijoje (arba kitose suderintose vietose). • Nuo 2024 metų ekspozicija nuolatos eksponuojama atnaujintuose „Žvejų rūmuse“. • XIX a. – šių dienų laikotarpio dailės kūriniai būtų saugomi atnaujintuose „Žvejų rūmuose“ įrengiamoje saugykloje.	**III alternatyva (sunkiai įgyvendinama):** • XIX a. – šių dienų dailės kūriniai skaitmenizuojami. • Kolekcija laikinai rodoma Domšaičio galerijoje (arba kitose suderintose vietose). • Nuo 2022 metų ekspozicija nuolatos eksponuojama Šv. Jono Bažnyčioje. • XIX a. – šių dienų laikotarpio dailės kūriniai būtų saugomi naujoje infrastruktūroje – Šv. Jono bažnyčioje.

Dailės palikimo išsaugojimo Klaipėdos mieste išvados III

Dailės palikimo išsaugojimą Klaipėdos mieste rekomenduojama vykdyti dviem etapais. Pirmuoju etapu įgyvendinamas Klaipėdos kolekcijos rinkimas ir eksponavimas minimalia apimtimi, esamoje infrastruktūroje, o antrajame etape kolekcija eksponuojame tam paruoštoje erdvėje.

Rekomendacijos	**I etapas:** • Iki 2016 metų vidurio Klaipėdos savivaldybės kultūros skyriui ir Klaipėdos miesto viešajai bibliotekai turi būti pavesta atlikti XIX a. – šių dienų laikotarpio dailės kūrinių tyrimą. • Finansuoti XIX a. – šių dienų laikotarpio dailės kūrinių skaitmenizavimą. • Sudaryti komisiją, parengti vertingų kūrinių atrankos kriterijus ir gaires. • Sudaryti dailininkų ir jų vertingų kūrinių registrą. • Vykdyti bandomąjį atrinktų kūrinių eksponavimą 2017 metais. • 2017 metų pabaigoje pateikti išvadas dėl XIX a. – šių dienų laikotarpio dailės kolekcijos (apibendrinama kolekcijos vertė, vertingų kūrinių kiekis) ir poreiko ją kaupti. **II etapas:** • 2017 metų pabaigoje priimti politinį sprendimą dėl XIX a. – šių dienų laikotarpio dailės kūrinių kaupimo ir saugojimo. • Pasirinkti alternatyvą XIX a. – šių dienų laikotarpio dailės paveldo saugojimui Klaipėdos mieste. • Finansuoti pasirinktos alternatyvos įgyvendinimą pagal nustatytą veiksmų planą ir pavesti Klaipėdos savivaldybės kultūros skyriui 2018 metų pradžioje parengti detalų veiksmų planą. • Įgyvendinti pasirinktos alternatyvos veiksmų planą.

Civitta Lietuva
Gedimino pr. 27
LT-01104 Vilnius,
Lietuva

info@civitta.lt
+370 685 26680
www.civitta.lt

Gediminas Rumšas
T: +370 620 74 089
E: gediminas.rumsas@civitta.lt

Dovydas Rogulis
T: +370 690 31 963
E: dovydas.rogulis@civitta.lt

Mindaugas Balkus
T: +370 633 17 117
E: mindaugas.balkus@civitta.lt

PRIEDAI

Priedas Nr. 1 buvusios irklavimo bazės ekonominis vertinimas

Pradinė investicija, Eur	430,000							
Reikalingos investicijos	430,000							
Metai	1	2	3	4	5	6	7	8
Investicijos*	(460,000)	-	-	-	-	-	-	-
Metinės pajamos	-	19,500	19,890	20,288	20,694	21,107	21,530	21,960
Metinės sąnaudos	-	(54,000)	(54,880)	(55,778)	(56,693)	(57,627)	(58,580)	(59,551)
Administracinės (dviejų etatų išlaikymas, komunaliniai mokesčiai)**	-	44,000	44,880	45,778	46,693	47,627	48,580	49,551
Naujų dailės kūrinių pirkimas***	-	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000
EBITDA	-	(34,500)	(34,990)	(35,490)	(36,000)	(36,520)	(37,050)	(37,591)
Turto nusidevėjimas	-	32,857	32,857	32,857	32,857	32,857	32,857	32,857
Pelnas prieš mokesčius	-	(67,357)	(67,847)	(68,347)	(68,857)	(69,377)	(69,907)	(70,448)
Mokesčiai	-	-	-	-	-	-	-	-
Pelnas prieš nusidevėjimą	-	(34,500)	(34,990)	(35,490)	(36,000)	(36,520)	(37,050)	(37,591)
Metinis grynasis pelnas(nuostolis)	-	(67,357)	(67,847)	(68,347)	(68,857)	(69,377)	(69,907)	(70,448)
Diskontuotas srautas	(460,000)	(34,500)	(34,990)	(35,490)	(36,000)	(36,520)	(37,050)	(37,591)
Diskontuotas balansas	(460,000)	(494,500)	(529,490)	(564,980)	(600,979)	(637,499)	(674,549)	(712,140)
Metinis nuostolis nuo investicijos		15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%

Metai	9	10	11	12	13	14	15
Investicijos*	-	-	-	-	-	-	-
Metinės pajamos	22,399	22,847	23,304	23,770	24,246	24,731	25,225
Metinės sąnaudos	(60,542)	(61,553)	(62,584)	(63,636)	(64,708)	(65,803)	(66,919)
Administracinės (dviejų etatų išlaikymas, komunaliniai mokesčiai)**	50,542	51,553	52,584	53,636	54,708	55,803	56,919
Naujų dailės kūrinių pirkimas***	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000
EBITDA	(38,143)	(38,706)	(39,280)	(39,865)	(40,463)	(41,072)	(41,693)
Turto nusidevėjimas	32,857	32,857	32,857	32,857	32,857	32,857	32,857
Pelnas prieš mokesčius	(71,000)	(71,563)	(72,137)	(72,723)	(73,320)	(73,929)	(74,551)
Mokesčiai	-	-	-	-	-	-	-
Pelnas prieš nusidevėjimą	(38,143)	(38,706)	(39,280)	(39,865)	(40,463)	(41,072)	(41,693)
Metinis grynasis pelnas(nuostolis)	(71,000)	(71,563)	(72,137)	(72,723)	(73,320)	(73,929)	(74,551)
Diskontuotas srautas	(38,143)	(38,706)	(39,280)	(39,865)	(40,463)	(41,072)	(41,693)
Diskontuotas balansas	(750,283)	(788,988)	(828,268)	(868,134)	(908,596)	(949,668)	(991,361)
Metinis nuostolis nuo investicijos	15%	16%	16%	16%	16%	16%	16%

Priedas Nr. 2 „Žvejų rūmų“ ekonominis vertinimas

Pradinė investicija, Eur	2,200,000							
Reikalingos investicijos	2,200,000							
Metai	1	2	3	4	5	6	7	8
Investicijos*	(2,230,000)	-	-	-	-	-	-	-
Metinės pajamos	-	19,500	19,890	20,288	20,694	21,107	21,530	21,960
Metinės sąnaudos	-	(118,000)	(120,160)	(122,363)	(124,610)	(126,903)	(129,241)	(131,626)
Administracinės (šešių etatų išlaikymas, komunaliniai mokesčiai)**	-	108,000	110,160	112,363	114,610	116,903	119,241	121,626
Naujų dailės kūrinių pirkimas***	-	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000
EBITDA	-	(98,500)	(100,270)	(102,075)	(103,917)	(105,795)	(107,711)	(109,665)
Turto nusidevėjimas	-	159,286	159,286	159,286	159,286	159,286	159,286	159,286
Pelnas prieš mokesčius	-	(257,786)	(259,556)	(261,361)	(263,203)	(265,081)	(266,997)	(268,951)
Mokesčiai	-	-	-	-	-	-	-	-
Pelnas prieš nusidevėjimą	-	(98,500)	(100,270)	(102,075)	(103,917)	(105,795)	(107,711)	(109,665)
Metinis grynasis pelnas(nuostolis)	-	(257,786)	(259,556)	(261,361)	(263,203)	(265,081)	(266,997)	(268,951)
Diskontuotas srautas	(2,230,000)	(85,889)	(81,644)	(77,611)	(73,781)	(70,141)	(66,683)	(63,398)
Diskontuotas balansas	(2,230,000)	(2,315,889)	(2,397,533)	(2,475,145)	(2,548,925)	(2,619,066)	(2,685,750)	(2,749,148)
Metinis nuostolis nuo investicijos		12%	12%	12%	12%	12%	12%	12%

Metai	9	10	11	12	13	14	15
Investicijos*	-	-	-	-	-	-	-
Metinės pajamos	22,399	22,847	23,304	23,770	24,246	24,731	25,225
Metinės sąnaudos	(134,058)	(136,539)	(139,070)	(141,651)	(144,284)	(146,970)	(149,710)
Administracinės (šešių etatų išlaikymas, komunaliniai mokesčiai)**	124,058	126,539	129,070	131,651	134,284	136,970	139,710
Naujų dailės kūrinių pirkimas***	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000
EBITDA	(111,659)	(113,692)	(115,766)	(117,881)	(120,039)	(122,239)	(124,484)
Turto nusidevėjimas	159,286	159,286	159,286	159,286	159,286	159,286	159,286
Pelnas prieš mokesčius	(270,944)	(272,978)	(275,051)	(277,167)	(279,324)	(281,525)	(283,770)
Mokesčiai	-	-	-	-	-	-	-
Pelnas prieš nusidevėjimą	(111,659)	(113,692)	(115,766)	(117,881)	(120,039)	(122,239)	(124,484)
Metinis grynasis pelnas(nuostolis)	(270,944)	(272,978)	(275,051)	(277,167)	(279,324)	(281,525)	(283,770)
Diskontuotas srautas	(60,277)	(57,311)	(54,493)	(51,815)	(49,270)	(46,852)	(44,553)
Diskontuotas balansas	(2,809,425)	(2,866,736)	(2,921,230)	(2,973,045)	(3,022,315)	(3,069,167)	(3,113,720)
Metinis nuostolis nuo investicijos	12%	12%	12%	12%	13%	13%	13%

Priedas Nr. 3 Šv. Jono bažnyčios ekonominis vertinimas

Pradinė investicija, Eur	2,981,000							
Reikalingos investicijos	2,981,000							
Metai	1	2	3	4	5	6	7	8
Investicijos*	(3,011,000)	-	-	-	-	-	-	-
Metinės pajamos	-	37,500	38,250	39,015	39,795	40,591	41,403	42,231
Metinės sąnaudos	-	(86,000)	(87,520)	(89,070)	(90,652)	(92,265)	(93,910)	(95,588)
Administracinės (keturių etatų išlaikymas, komunaliniai mokesčiai)**	-	76,000	77,520	79,070	80,652	82,265	83,910	85,588
Naujų dailės kūrinių pirkimas***	-	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000
EBITDA	-	(48,500)	(49,270)	(50,055)	(50,857)	(51,674)	(52,507)	(53,357)
Turto nusidevėjimas	-	215,071	215,071	215,071	215,071	215,071	215,071	215,071
Pelnas prieš mokesčius	-	(263,571)	(264,341)	(265,127)	(265,928)	(266,745)	(267,579)	(268,429)
Mokesčiai	-	-	-	-	-	-	-	-
Pelnas prieš nusidevėjimą	-	(48,500)	(49,270)	(50,055)	(50,857)	(51,674)	(52,507)	(53,357)
Metinis grynasis pelnas(nuostolis)	-	(263,571)	(264,341)	(265,127)	(265,928)	(266,745)	(267,579)	(268,429)
Diskontuotas srautas	(3,011,000)	(42,291)	(40,118)	(38,059)	(36,108)	(34,259)	(32,507)	(30,846)
Diskontuotas balansas	(3,011,000)	(3,053,291)	(3,093,408)	(3,131,467)	(3,167,575)	(3,201,834)	(3,234,341)	(3,265,187)
Metinis nuostolis nuo investicijos		9%	9%	9%	9%	9%	9%	9%

Metai	9	10	11	12	13	14	15
Investicijos*	-	-	-	-	-	-	-
Metinės pajamos	43,076	43,937	44,816	45,712	46,627	47,559	48,510
Metinės sąnaudos	(97,300)	(99,046)	(100,827)	(102,644)	(104,496)	(106,386)	(108,314)
Administracinės (keturių etatų išlaikymas, komunaliniai mokesčiai)**	87,300	89,046	90,827	92,644	94,496	96,386	98,314
Naujų dailės kūrinių pirkimas***	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000
EBITDA	(54,224)	(55,109)	(56,011)	(56,931)	(57,870)	(58,827)	(59,804)
Turto nusidevėjimas	215,071	215,071	215,071	215,071	215,071	215,071	215,071
Pelnas prieš mokesčius	(269,296)	(270,180)	(271,082)	(272,003)	(272,941)	(273,899)	(274,875)
Mokesčiai	-	-	-	-	-	-	-
Pelnas prieš nusidevėjimą	(54,224)	(55,109)	(56,011)	(56,931)	(57,870)	(58,827)	(59,804)
Metinis grynasis pelnas(nuostolis)	(269,296)	(270,180)	(271,082)	(272,003)	(272,941)	(273,899)	(274,875)
Diskontuotas srautas	(29,272)	(27,780)	(26,365)	(25,024)	(23,753)	(22,547)	(21,404)
Diskontuotas balansas	(3,294,459)	(3,322,239)	(3,348,605)	(3,373,629)	(3,397,382)	(3,419,929)	(3,441,333)
Metinis nuostolis nuo investicijos	9%	9%	9%	9%	9%	9%	9%